

A nemzetközi védelmet kérelmező személy, aki súlyosan megsértette az őt elszállásoló befogadó állomás szabályait, vagy súlyosan erőszakos magatartást tanúsított, nem szankcionálható a befogadásnak a szállással, az étkezéssel vagy a ruházattal kapcsolatos anyagi feltételei megvonásával

A Bíróság nagytanácsa a 2019. november 12-én hozott Haqbin ítéletben (C-233/18) először határozott a 2013/33 irányelv¹ 20. cikkének (4) bekezdésében a tagállamokra ruházott azon jog terjedelméről, hogy meghatározzák az azon nemzetközi védelmet kérelmező személyre alkalmazandó szankciókat, aki az őt elszállásoló befogadó állomás szabályait súlyosan megsértette, vagy súlyosan erőszakos magatartást tanúsított. A Bíróság megállapította, hogy ez a rendelkezés az Európai Unió Alapjogi Chartájának 1. cikke fényében nem engedi meg a tagállamoknak, hogy ilyen esetekben a befogadásnak a szállással, az étkezéssel vagy a ruházattal kapcsolatos anyagi feltételeinek a kérelmezőtől – akár ideiglenesen – való megvonásában megnyilvánuló szankciót szabjanak ki.

Z. Haqbin afgán állampolgár, aki kísérő nélküli kiskorúként érkezett Belgiumba. Miután nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő, befogadó állomáson helyezték el. Ezen a befogadó állomáson egy különböző etnikai háttérű lakókat érintő, erőszakos cselekményben vett részt. Ezen eseményeket követően a befogadó állomás igazgatója határozatával tizenöt napos időtartamra kizárta őt a befogadó létesítményben történő anyagi támogatásra való jogosultságból. Z. Haqbin a kizárás ezen időtartama alatt – saját nyilatkozata szerint – az éjszakákat egy brüsszeli parkban és barátoknál töltötte.

A kizáró határozattal szembeni keresetet elutasító elsőfokú ítélettel szemben Z. Haqbin által benyújtott fellebbezés tárgyában eljáró, kérdést előterjesztő bíróság e körülmények között a Bíróságtól arra kért választ, hogy a belga hatóságoknak Z. Haqbin helyzetében lehetőségük van-e megvonni vagy korlátozni a befogadásnak a nemzetközi védelmet kérelmező személy részére járó anyagi feltételeit. Egyébiránt ez utóbbi személy különös helyzetére tekintettel felmerült az a kérdés, hogy az ilyen szankció milyen feltételekkel szabható ki kísérő nélküli kiskorúra.

A Bíróság először is pontosította, hogy a 2013/33 irányelv 20. cikkének (4) bekezdésében szereplő szankciók főszabály szerint vonatkozhatnak a befogadás anyagi feltételeire. Mindazonáltal az ugyanezen irányelv 20. cikke (5) bekezdésének megfelelően az ilyen szankcióknak objektívnek, pártatlannak, indokolással ellátottnak és a kérelmező egyedi helyzetével arányosnak kell lenniük, és minden körülmények között biztosítaniuk kell a méltó életszínvonalat.

Márpedig a befogadás a szállással, az étkezéssel vagy a ruházattal kapcsolatos valamennyi anyagi feltételének – akár ideiglenesen történő – megvonása összeegyeztethetetlen lenne a kérelmező számára méltó életszínvonal biztosításának kötelezettségével. Az ilyen szankció ugyanis megfosztja a kérelmezőt legalapvetőbb szükségletei kielégítésének lehetőségétől. Ezenkívül ellentétes az arányosság követelményével is.

¹ A nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 96. o.).

A Bíróság hozzátette, hogy a tagállamok kötelesek folyamatosan és megszakítás nélkül méltó életszínvonalat biztosítani, és a nemzetközi védelmet kérelmező személyek befogadásáért felelős hatóságoknak keretek között és saját felelősségükre kell biztosítaniuk az ilyen életszínvonal garantálására alkalmas befogadási feltételekhez való hozzáférést. E hatóságok tehát nem szorítkozhatnak arra, hogy – mint ahogy a belga hatóságok eljártak – a kizárt kérelmező részére olyan hajléktalanok befogadására szolgáló magánintézmények listáját adják át, amelyek alkalmasak az elhelyezésére.

A befogadás olyan anyagi feltételeinek korlátozásában megnyilvánuló szankciót illetően, mint a napi szükségleteket fedező juttatás megvonása vagy korlátozása, a Bíróság pontosította, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak minden körülmények között biztosítaniuk kell, hogy az ilyen szankció a kérelmező egyedi helyzetére és az ügy összes körülményeire figyelemmel megfeleljen az arányosság elvének, és ne sértse e kérelmező emberi méltóságát. E tekintetben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a tagállamok a 2013/33 irányelv 20. cikkének (4) bekezdésében meghatározott esetekben a befogadás anyagi feltételeire vonatkozó intézkedésektől eltérő intézkedéseket is előírhatnak, mint például azt, hogy a kérelmezőt a befogadó állomás elkülönített részében tartsák vagy másik befogadó állomásra költöztessék. Egyébiránt a hatáskörrel rendelkező hatóságok a kérelmezőnek az ezen irányelvben előírt feltételek tiszteletben tartásával történő őrizetbe vételének elrendeléséről is dönthetnek.

Amikor a kérelmező kísérő nélküli kiskorú, azaz a 2013/33 irányelv értelmében vett kiszolgáltatott helyzetben lévő személy, a nemzeti hatóságoknak az ezen irányelv 20. cikkének (4) bekezdése szerinti szankciók elfogadása során fokozott módon figyelembe kell venniük a kiskorú sajátos helyzetét, valamint az arányosság elvét. E szankciókat többek között az Alapjogi Charta 24. cikkére tekintettel, különösen a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételével kell kiszabni. A 2013/33 irányelv egyébként nem képezi akadályát annak, hogy e hatóságok úgy döntsenek, hogy a kiskorú személyt a fiatakorúak védelmével megbízott szervezetekre vagy igazságügyi hatóságokra bizzák.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106